

«Իսմայիլ ֆէմալ պէյի այսօր ինձ ըրած յայտարարութիւնները՝ բաւական պայծառ են: Ազատական թուրքերու անմիջական չեղարկումը ապացուցանել է թէ թուրքերը ու Օսմանեան կայսրութիւնը կազմող միւս բոլոր միւսիւման ու քրիստոնեայ ցեղերը բարենորոգման պահանջումին համար բացարձակօրէն միացած են: Մինչեւ հիմա, Եւրոպան, կըսէր, միշտ համոզուած էր թէ բարենորոգման թուրքի մէջ ներմուծումը նոյն իսկ թուրք ազատականներու ընդգիծութեամբ պիտի ըլլար: Բայց վերջին համաժողովը, ուր միւսիւմանները մեծամասնութիւն կը կազմէին, ապացոյցը տուաւ թէ խնդիրը այսպէս չէր: Բոլոր ցեղերու միացեալ ազատական օսմանցիները կը պահանջէին Սուլթանի բռնապետական իշխանութեան տեղ, Սահմանադրական ըստիման հաստատումը, ու անոնք այս բոլոր պահանջներն ոչ թէ միւսիւման կամ քրիստոնեայ ցեղի մը անուշով, այլ առանց խնայողութեան, յանուն թուրքի բոլոր բնակչութեանց:»

«Մեր հետ իմ վերջին խօսակցութեանս միջոցին, իսմայիլ ֆէմալ պէյ կարծիք յայտնեց թէ երբ Եւրոպայի պետութիւնները կիմանան որ նոյնքան քրիստոնեաներու որքան թուրքերու ըստուար մեծամասնութիւնը միացած են Օսմ. կայսրութեան համար բարենորոգումներ պահանջելու, իրենց աջակցութիւնը անոնց պիտի տան:»

«Բարենորոգման ներմուծումին մասին երիտասարդ թուրքերէ բանաց մէջ բերած առարկութիւնը սա է թէ պետութեանց բարոյական ու բարեկամական աջակցութիւնը միայն կուզեն և ոչ թէ անոնց ուղղակի միջամտութիւնը:»

ԹԵՐԹՕՆ, ԻՐԱՆԻՆՔ

ՅՈՒՆԱՑ ԱՊՍԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

(Շար. նախ. քիւնէն)

Ապսամբարիւն ի Տանկասան. — Առաջին նախական կոխներ. — Աղբասանդ ի Բիսիւնդի գետ Փրութը չանցած, ամեն յանձնաժողովներու հրաման մը հաղորդել էր ոտք ելլելու: Կ. Պոլսոյ գլխաւորը ջանացին ոտք հանելու նաւաստիները, սակայն շատ անձինք լուռեցան և սպաննուեցան: Դրիգոր Յունաց Պատրիարքն ալ նոյն վեց ընկերութեան անձինքը:

Ոչ նոյնպէս ի Յունաստան՝ ուր Մայնոթ անողորմելի թշնամիք ծածկաց, Դալիէսի փապարներէն գուրս կեցան Մալմարիսիսի և Դոլմաբազարիներուն առաջնորդութեամբ և կը միանան Աքայեցեաց հետ: Մօրէայի մէջ Գերմանոս Պատրիարքը արքայական պարս զօրովուրդը իր վառվառն ճարտասանութեամբ ի գէն կը կանչէ և առաջին ինքը կըլլայ որ ազատու-

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՀԱՍՏՈՎՈՒՄ, 10 Փետրուար

Թղթակցութեան նպատակը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ գաղափար մը տալ Իրաւունքի պատուարման ընթացողաց Հասցիւնքի մէջ փոքրամիւ հայ գաղութի և իր ազգային զգացմանց վրայ: Հասցիւնքի մէջ հազիւ 15 տուն հայ ընտանիքներ կան, որոնց մեծ մասը Ատրիանուպոլսի ազգայիններ են, մի քանի ալ Պոլսիցի և գաւառացի որոնք զբոսով հասնաւորակ համար գերբի տէր ըլլալով հանդերձ՝ միշտ ջանադիր եղած են, եթէ ոչ եկեղեցի մը, գէթ զարդ մը հաստատելու, որպէս զի իրենց գաւառները՝ որոնք ապագայ սերունդը պիտի կազմէ, իրենց ազգային ու տոհմային առանձնայատկութիւններով օժտուին և ազգային զգացումը կարելի ըլլայ հրահրել անոնց մէջ:

Այս առթիւ «Դաստիարակաբար» անունով ընկերութիւն մը կազմած են 1887էն ի վեր զոր կառավարութիւնը վաւերացուցած է:

Սակայն պէտք է խոստովանել նաեւ թէ այն ընկերութիւնը հաստատուելու թէ վարժարանը յարաւեւելու համար մինչեւ ցարդ նիւթապէս ու բարոյապէս ստատարող եղած է Տ. Պ. Յ. Աստարեան և որդիքը, բայց գովելի են նաեւ ընկերութեան նախորդ և արդի անդամաց ջանքերը վարժարանին յարաւեւելու համար:

Ընկերութիւնը նախ վարժարանին համար տուն մը կը վարձէր, որուն շատ անգամ արժէքին կրկինը վճարելու ստիպուած էր, զի տան տէրեր կը զօրակակէին տալ, բայց հիմա այդ հոգին ալ ազատած է, վասն զի քանի մը տարի առաջ ինպատու գաղութին կատարուած վիճակահանութենէ մը բաւական լաւ գումար մը գոյնալով՝ Աստարեաններու քով շահու գրուած էր, այս տարի ընկերութիւնը այդ գումարով տուն մը գնեց, քաղաքին էն օդասուն տեղը ընդարձակ պարտէզի մը մէջ, երկու իւրաքանչէր անշատ շէնքեր, մին մեծակ սրահ մըն է, քովը փոքր սենեակներով ու առաջը բաւական պարտէզով մը վարժարանի յատկացուած է, իսկ միւսը երկու սենեակով տուն մըն է զոր ընկերու-

թեան գրուած կը տնկէ Գաւառի զարգացումը: Այս ձայնին բոլոր Մօրէա ոտք կեցայ. իւրաքանչէր Տանկասանց վրայ յարձակմանքներ կըլլան, և զանոնք կամ կը սպաննեն և կամ բերդերուն մէջ կը գոցեն: Մերակոյտ մը կը կզամուր որուն նախագահ կը նստի Մալմարիսիսի որ ըրոր Եւրոպայի կը ծանուցանէ յունական ապստամբութիւնը: Փութով ամեն կողմէն յոյն, Գերմանացի լեհ, գաղղիացի, անգղիացի, ռուս և իտալացի երիտասարդք կը գիմեն հոն, սպիտակ կարմիր խայտալի զօրքին տակ: Այս ապստամբութեանց լուրը Կ. Պոլսի հասածին պէս, բոլոր քաղաքը ոտք կեցայ: Ապրիլի 22ին բազմաթիւ իմաստներ, մօլլաներ, վաճառականք և զինուորք փողոցները կը թափին և առանց խաբարի իրենց կը հալածեն և կը վիրաւորեն որուն բերէն որ յունաբէն բառ մը կը լսեն: Մօրէայի կոստանդին իշխանը արքունիքէն ելլելու միջոց կը սպաննուի: Գրիգոր Պատրիարքին կը յանձնուի պահպանել անոր եղբայրը և ընտանիքը զոր քահանայիցի մէկը կը փախցնէ: Տէրութիւնը Զատիկ օրը ձայնաւորը

թիւնը վարձու պիտի տայ վարժարանին հասցի ի համար:

Անկէ զատ ընկերութիւնը միշտ կաշխատի հասցի յաղբերները գրանցելու: Առայժմ իրենց հասցի յաղբերներն են բաժանորդագիր, գանձանակ եւն... Նաեւ գովելի է արկնանց ազնիւ ջանքերը, որ թէեւ շատ փոքրամիւ բայց կաշխատին իրենց մէջ հաւաքելով ամիսը մի քանի ֆր. յանձնել ընկերութեան: Նաեւ շնորհակալութեան արժանի են այն ազնիւ վաճառականներն որոնք գործի համար քաղաքս եկած ատենին չեն մոռնար իրենց մէկ նուէրով օգնել մեր աղքատիկ գաղութին, որ մեր փոքրիկ գաղութին միւսիւման թիւնն է:

Մեր մէջն ալ պզտիկ անհասկացողութիւններ կային, բայց գովելի հիասթափումով մը մէկդի նետեցինք սին վէճերով ու անխելով, հակառակութիւններով իրարու դէմ գիտուելու միտաւար ու դատապարտելի մոլորութիւնը, որուն պատճառաւ ամեն տեղ տուժողը ազգային հաստատութիւնները եղած են:

ԵՐՈՒԱՆԻ

ՆԻՔՕԲՈՒ, 12 Փետրուար

Փ. Բ. Արմատեցի խաչիկ Պետրոսեանի հայրենիքը ամուսնացած ըլլալը հաստատող զանազան տեղիւր նամակներ ստացած ենք, որոնց պատասխանած ըլլալու համար խնդրեմ հաճիք անկիւն մը շնորհել ձեր մօտաւոր թիւերէն միոյն մէջ:

Վառնա. — Տ. Թորոս փղատեան Արմատեցի և չորս ազգայիններ: Ռուսուք. — Գարեգին Պօղոսեան:

Շուսէն. — Նազարէթ Նահապետեան Արմատեցի և երեք ազգայինք: Սիգօբոլ. — Ստեփան Տ. Յակոբեան փոքր Արմատեցի և երեք ազգայինք:

Յօգշան (Ռուսահա). — Նշան Բարիկեան Արմատեցի: Թուրք. — Կարապետ Չէլէեան: Կը ցաւինք սակայն որ վեր-

հազիւ լինցած, զուխանամայ պատերազմը եկեղեցւոյն դրան զիմաց կախել կուտայ: Նոյն պատերազմը կը կրեն ուրիշ երկու արքայականութիւններ, երկու եպիսկոպոսներ և երեսուն մը չափ ազնուական յոյք: Նոյն տեսարանները կը հանդիպին նաեւ գաւառաց մէջ, անոր համար հարուստ ընտանիքներէն շատերը սկսան կղզեաց մէջ ապաստանել: Այն ատեն ահաւոր նաւատորմի մը կեցալ զանոնք պաշարելու: 15 պատերազմական նաւ 17 երեքկարգեան նաւ և 168 երկկարգեանք ծովը կը բռնեն:

Իտրացիք շուտ մը 150ի չափ վաճառականաց պզտիկ նաւեր առած տաճկական նաւատորմին դէմ կը բախեն, որուն միայն երեսոյքը բազմակարգ թնդանութիւնով, սարսափ կը ձգէր ամենուն վրայ: Իրենց ծովակալ կանուանեն Յակոբ Դոմալազիս որ նաւապետութենէն յանկարծ ծովակալութեան աստիճանին կը բարձրանայ: Եւ հրովարտակ մը կը հանեն, որով հայրենեաց մեղեքներուն այրիները և որդիքը վարչութիւնը պիտի հօգար: Եւ ամեն քառասորդաց երրորդ կիւրահէին, անոնց համար եկեղեցւոյ մէջ

յիշեալ ազգայիններէն նամակներ ստանալէս 2-3 օր առաջ պատկերաւորութիւնը լինցած էր, դրժաղդարար ապարդիւն մնացին. այսու հանդերձ պատկող քահանային օր առաջ հաղորդուած էր իտալիկի ամուսնացած ըլլալը, սակայն չընդունեց մեր առաջարկը և պատկեց. ստիպուեցանք Ռուսուք աւագիւրեց հօր հաղորդել որ անշուշտ պարտ ու պատշաճը տնօրինելու համար պէտք եղածը ընելու չպիտի զլանայ:

Մ. Ասքարեան

ՀԻՒՐԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ՀԱՐՅՈՒՄ ՄԸ

Ն. Ա. Բարձր. Իշխան Յէրոնիմոսի ծննդեան տարեդարձին առթիւ հինգշաբթի օր քաղաքիս Պուլկարաց մեծ եկեղեցւոյն մէջ մասնաւոր արարողութիւն կատարուեցաւ, ի ներկայութեան քաղաքիս ամբողջ հիւպատոսական մարմնոյն և կրօնապետներուն: Եկեղեցւոյ աւարտումէն վերջ ալ հրապարակին վրայ ցամաքային և ծովային վաշտերը զինուորական անցք մը կատարեցին: Տիար կառավարիչը՝ ներկայ հիւպատոսները, կրօնական ներկայացուցիչները կառավարական ապարանք հրաւիրեց, ուր անուշեղէնով ու նախաճաշի յատուկ չորհրդէներով մածարից հիւրերը, մինչ վարի սրահը ծովային զինուորական նուազաճուաց խումբը կածէր ընտիր կտորներ:

Հիմակ հոս տեղն է հարցնել վախառուին ծախուած հերոս (հ. Ե. Բարձր.) թէ Անգլիոյ, Գերմանիոյ, Աւստրիոյ, Ռուսիոյ, Դաղիսի և այլ պետութեանց հիւպատոսները արդեօք թիւրք-փաշայներէն որ Տ. կառավարիչը զանոնք անուշեղէնով եւայլով հիւրասիրեց ու մեծարեց: Տիար կառավարիչը արդեօք թուրքերու մէջտեղէն կարգացած ըլլալուն համար հիւր մեծարելու քաղաքավարական ամենապարզ պարտականութիւնը սորված էր, կամ թէ Տ. Մուրատ Մ. Սարգիսեան և Տ. Յակոբ Մալեան

հանգստեան պաշտօն պիտի կատարուէր: Գոյնաւորութիւն և Օսմանոս նաւ կառնուին իրենց ծախիւք քան նաւ պատրաստելու, որոնք փութով ծովեկերները կապտաւորեցնեն: Մինչգետ Ողիսեան, երեւմտեղապահ Ալի փաշային, ոտք կը հանէր բոլոր թեսաղիս: Մի և նոյն միջոցին կարգաւ ապստամբութեան ձեռքը կանցնէին Պատրաս, Նէպոլիս, Նափալիս, Դրիփոլիցա: Արդէն Ազգային ժողովը յեպիտաւրոս հրատարակել էր յունական ինկիլիսանլիքը. և թէ «այս պատերազմը չէր շնչեալ ի ռամկէն և յապստամբութենէ, ալ ազգային էր և սուրբ, և Յունաց տալու ընչից, պատուոյ և կենաց իրաւունքը»: Հաստատուեցաւ նաեւ սահմանադրական վարչութիւն մը, որուն նախագահն էր Մալմարիսիսի և օրէնսդիր ձեռնարկոյ մը 50 երեսփոխաններով կազմեալ և որուն նախագահն էր Դեմետրի Բիսիւնդի:

Խորհուրդ կընեն Յոյնք, որովհետեւ անկարելի էր ճակատ առ ճակատ կռուիլ, պզտիկ մակոյկներով ճաճկաց նաւատորմին մէջ կրակ ձգել: Եւստով ձեռ նաւաստոյ մը առաջնոր-

(այս վերջինը հիւսկանոս ալ եղած է) թրքացած հայեր էին որ մեր պառուր ըրած դիտողութիւնը բերանացի ալ ըրին մեր եկեղեցւոյ թաղական աղա- ներուն, որոնք նախընթաց շարթու- երք Տ. Տ. կառավարիչը եւ Բարաքա- պետը եկեղեցւոյ խորհրդարանը ըն- դունեցին անուշ մը կամ սեւ սուրճ մը հրամցնելու ամենատարակաւ քաղա- քավարութիւնը չունեցան:

Մինք ազգային արժանապատու- թեան նախանձախնդրութեամբ երբ մեր դիտողութիւնը ըրինք, ուրիշ անգամներ միեւնոյն անքաղաքավա- րութիւնը չկրկնուելու համար էր մի- այն: Բայց ի՞նչ ըսել պէտք է ազգին զժողովութեան խմբագիր գանուող Ալէքսանդրոսի տատային, որ իր թերթը այդ թաղականներէ ոմանց տրամադրութեան տակ գրած ըլա- լուն համար, երես կունենայ, այն- չափ արդար դիտողութեան մը դէմ բարձրանջել, իր աղաներուն ինքը բերելու եւեթ նպատակաւ: Չպիտի հարցնենք իրեն, թէ գոնէ հորդ տունը այցելող հիւրերը ի՞նչպէս կը հիւրա- սիրէին, զի կը հաւատեն թէ ինք հիւրասիրութեան վրայ գաղափար ու- նեցող տան մը գաւազն երբեք չէ ե- դած: Բայց կրնանք հարցնել թէ իր իբր տատա սպասաւորած տիրոջը տունը այցելող հիւրերը առանց անուշի կամ առանց թրխի կը ճամբուէին:

Հարցում մըն ալ Տ. Կ. Թումա- եանի, որ հրապարակաւ ծանր լեզու- չգործածել կը յանձնարարէ: Այն աս- տիճան տարրական քաղաքավարու- թեան մը դէմ մեղանջող թաղական- ներուն թերութիւնը ցոյց տալերնուս համար, մեզ հայտնող խմբագրին «ձօ- չե՛ս ամէնաւ, չե՛ս կարմրիր» ըսելէ աւելի մեզմէ լեզու գործածել կարելի է միթէ:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԱՐԱԶԱՆԴԻՍ ԴԻՄԱՍԿԱՆՈՐ ԵՒ ԱՆԴՐԵԱՅ

Ի նպատակ վառնայի Ազգ. Երկ- սեռ վարժարանին կատարուելիք պարահանդէսը զար մեր նախընթաց թիւով ծանուցած էինք, յետա- ձգուած է յառաջիկայ երկուշաբթի փետրվար 18ի գիշերուան, Սանդրալ սրահին մէջ: Տոմսակները արդէն ի վաճառ հանուած են, գին 5 ֆր.

դուրեմամբ մակոյկներ չիւնեցան լի դիւրավառ նիւթերով: Եւ տաճկական նաւատորմին դիմաց ելան: Եւ այն պզտիկ մակոյկներէն մէկը Տաճկաց նաւի մը կապելով, թողուցին փա- խան: Եւ հա՛ն յանկարծ ճալթմունք մը կը լսուի, եւ այն ահաւոր նաւը մէջը հարիւրաւոր Տաճկիկներով ծովը կընկղմի: Այս ահաւոր գիւտով մեծ վնաս կը հասցնեն օսմանեան նաւա- տորմին:

Սակայն ի դուր էր Յունաց ամե- նայն քաջութիւնը, եթէ Եւրոպա- կան Պետութիւնք անոր անկախու- թիւնը չուզէին:

Երբ Ռուսաստան իբրեւ պաշտպան քրիստոնէից պահանջեր էր Սուլթան Մահմուտէն որ աւերեալ եկեղեցիները չիւնեն եւ փոխարինում մը ըլլուի սպանեալ Պատրիարքին համար, եւ Մուսափիոյ եւ Վալաքիոյ իշխանաց ընտրութեան մէջ մասնակցի, Սուլ- թանը պատասխան տուած էր որ «Իր Պետութեան իրաց համար մէկու մը հաշիւ տալու պարտք չունի»: Եւ ա- լելի խօսիւն այցելութիւն կընէր Վոս- փորէն եւ Չանաքաղէսիէն անցած նաւերուն:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նախիջևանի քաղաքային վար- չական ժողովը իր ծախքով լէտ- լական դպրոց մը հիմնել որոշելով, ուսն նախարարութիւնէն արտօնու- թիւն խնդրած էր: Նախարարը պատասխանած է թէ կսրտօնէ այդ վարժարանին բացումը, պայ- մանաւ որ հայոց կրօնն աւանդուի ուսուցիչն լեզուով: Բայց որովհե- տեւ քաղաքին բնակչութեան մե- ծագոյն մասը հայ է, նոյնպէս քաղաքային վարչութեան անդա- մաց մեծամասնութիւնը հայերէ կը կազմուի, նախարարին առաջար- կած այդ պայմանը անհաճոյ թուե- ցաւ թէ վարչութեան և թէ ժո- ղովուրդին: Ուստի ժողովը իտ խորհրդակցութեան որոշեց լէտ- լական դպրոց բանալ, եթէ թոյլ տրուի որ գոնէ հայոց կրօնն Հայ լեզուով աւանդուի: Չգիտցուի թէ պիտի արտօնէ նախարարը:

— Շ սմախէ Տփղիսի թերթի- րուն կը գրեն. «Երկրաշարժից քանդուած տները տակ մնացել և մեռել են մեծ մասամբ թուրքերը և մեծ մասամբ կանայք ու երե- խաներ, Հայերից շատ քչերն են փրկուակները տակ մնացել—մօտա- լորապէս 25-30 հոգի, լեռնա- մենքի տներն էլ փուլ են եկել: Երկրաշարժը պատահած միջոցից հայոց եկեղեցւում մեռել կար և խմբուած էին մօտ 200 յուզար- կաւորներ, մեծ մասամբ կանայք. ստորերկրեայ սարսափելի դրդիւնը և գետնի տատանումը կիսատ է թողնում քահանայի խօսքը և ա- մենքը գլխապատռ սկսում են դուրս վազել եկեղեցւոյ, սակայն նեղ դռների մէջ իրար վրայ տա- լով վայր են թափուում իրար գլխի: Փուլ է գալիս եկեղեցւոյ բակի մի մասը: Բայց եկեղեցին կանգուն է մնում, և ամենքն ազատուում են:

Ինչ վերջը գումարուեցաւ Վերնայի արքայաժողովը ուր Յոյնք աղաչաւոր զրկեր էին զՄէգաքաս: Ժողովը չըն- դունեցաւ որ ներկայանայ: Ընդհա- կառակն Տաճկաստանի հետ մեծ բա- րեկամութեամբ վարուեցաւ: Աղեք- սանդը ընդ երկար վարանդաւ, Գա- փոտիսքիւս շինքը ի պատերազմ կը մղէր եւ նէսէլըտո ի խաղաղութիւն: Հուսկ յաղթեց իր վրայ Մէգէոնիքի ազդեցութիւնը եւ չուզեց օգնել Յու- նաց:

Եանիայի առումը. — Յունաց լա- ջորիւնները: — Նոյն տարին Եանիայի մէջ ճէփէտէլէնի Ալի փաշան յետ եր- կար պաշարման դիմանալու Ռուսչիտ փաշային խոստմանց վստահելով որ Սուլթան Մահմուտէն ներումն կը գտնայ, բացաւ Եանիայի դռները ու յետին թշուառութիւն մը կը տիրէր փաշային ազատութեան պատճառաւ եւ Ալի փաշայի կողմէ մը քաշուեցաւ չնոր- հաց թղթոյն սպասելու: Սակայն ներ- ման տեղ՝ երեք օր վերջը կենաց դա- տակնիքը հասաւ: Եւ իր տանը մէջ յետ շատ մը կռուելու ընդդէմ իր վրայ զրկուողներուն, թշնամաց գնդակներէն հարուածեալ ինկաւ:

Միւռնիւն եկեղեցւում մնում է ամ- բողջ երկու օր: Փոքր ի շատեկ կա- րողութիւն աւնեցողներն ամեն բան լծողած քոչոււմ են Բագու: Թ/Ֆ. իս և այլուր: Մտադրութիւն կայ խնդրամատոյց լինելու ուր հարկն է, որ Շամախի բնակչութեանն ուրիշ տեղ տրուի նոր քաղոք հիմ- նելու համար:

— Ս. Էլմիսմէնայ Սինդի ան- դամները իրենց յատկացուած ամ- սաթոշակին յաւելում պահանջե- րն: Կըլտուի թէ վեհ. Հայրա- պետը մտադիր է եղեր աւելցնել միւսբաններու ամսականն ալ, կոմ- կասահայթերթ մը այս մասին կըսէ. «Սինդակներին ռոճիկի յաւել- ման դէմ չենք, այդ հասկանալի է. բայց ի՞նչ միտք ունի միա- բանների ռոճիկ յաւելումը, չգի- տենք. կերելի Ս. Էլմիսմէնի եկա- մուտը, չնորհիւ արուած ծախ- քերի, աւելացել է»:

— Նիքսուրէ մեզ կը գրեն թէ երկրորդ անգամ ամուսնացող խօ- չիկ Պետրոսեանի ամուսին ըլլալուն համար սուտ փկայութիւն տուող- ները պուկար քահանաներ չեն ե- ղեց, այլ երկու պարզ տեղացի- ներ:

— Եգիպտոսի առաջնորդ Տէր Յովսէփ եպիսկ. որ ծանր հիւանդ էր, բաւական ապաքինած է:

— Պոլսէն Տ. Յորութիւն քահանայ հարցուցած է պատ- րիարքարանի թէ քաղաքական ա- մուսնութեան օրէնքով պատկին լուծուածներուն կարելի է Ս. Հա- յորդութիւն տալ: Կրօն. Ժողովը նկատելով որ քաղաքական ամուս- նական օրէնքները եկեղեցական ամուսնական օրինաց չ'են համա- կերպիր, որոշեց պատասխանել թէ անհնար է:

Ռուսչիտ ազատելով Եանիայի պա- շարութենէն բոլոր իր ոյժը Յունաց վրայ դարձուց եւ զանո՞ք ջախջախեց Ար- թայի մէջ: Նաւատորմիդն ալ անբաւ ժարդ ջարդեց անդուր տանջանքնե- րով ի Դիոս եւ 40,000 ալ ծախեց: սակայն Դանարիս նաւապետը յան- դգնութեամբ մը շատ նաւատիրներով այրեցող նաւակներէն կապեց ծովա- կալին նաւուն որ մեծ բազմութեամբ միաբան ընկղմեցաւ:

Դեռ 1825 ի վերջերը եւ 1823 ի սկիզբներն այլ շարունակիցին ասորիս անդին մասնական կռիւներ, որոնց մէջ շատ քաջութիւն եւ հայրենասի- րութիւն ցուցուցին Յոյնք, մանա- լանգ Դանարիս եւ Միսուրիս նաւա- պետները, Մարկոս Պոցցաբիս, Սո- հաննիս, Կուրաս, Դոլոքոյրոնիս, Ողբսեւ, Նիքեդաս: Ժողովուրդն ալ մեծ անձնւորմամբ կ'օգնէր անոնց ի- րեն ինչքով: Սուլթան Մահմուտ հա- տատաժիտ արութեամբ չլուսահատե- ցաւ. 100,000 զինուոր եւ 98 նաւ նոր պատերազմ կը սկսին, սակայն Միսու- լիս իր քիչ նաւերով կարգելու տաճ- կական նաւատորմիդը: Եւ Մարկոս Պոցցաբիս ցամաքային բանակին զի-

ՀԱՆԳՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ե. ՅՈՒՅԱԿ

Պաշկնայէն

Տ. Տ. Արքիեպ. մ. Մարգարեան 5 ֆրանք. Շէքէր 2. Երանոս Իսկէն- տէրեան 3. Դաւիթ Մալխասեան 2. Պետրոս Վարդանեան 1. Եսայի Թորոս- եան 2. Գասպար մ. Մանուկեան 1. Յակոբ Մաղո 1. Խաչիկ Ղազարեան 1. Գասպար Սարգիսեան 1. Ռաչիկ Յա- րութիւնեան 1. Իսրայէլ Մալխասեան 1. Եղիազար Տիշարեան 1. Գրիգոր Յովհաննէսեան 1. Բարսեղ Ըղլաթեան 1. Մինաս Մկրտիչեան 1. Ոսկիեան Մատթէոսեան 1. Նաոս Մանուկեան 1. Մանուկ Ռաչատուրեան 2. Պողոս Յովհաննէսեան 2. Սերոբ Գասպար- եան 1. Միսաք Յովհաննէսեան 5. Իսրայէլ Յակոբեան 1. Սարգիս Յա- րութիւնեան 2. Մնացական Առա- քելեան 1. Ասատուր Վարդանեան 1. Մկրտիչ Նիկողոսեան 1. Թովմաս Ե- ղիաեան 1. Վարդան Կարապետեան 2. Ավալ Գրիգորեան 1. Աւետիս Աս- լանեան 1. Զաքար Բարսեղեան 1. Պետրոս Վարդանեան 1. Կարապետ Յակոբեան 1. Արքար Մկրտիչեան 2. Մանուկ Յարութիւնեան 1. Արքա- համ Նիկողոսեան 2. Գէորգ Յարու- թիւնեան 1. Յովհաննէս Թիւլպէտո- ճեան 2. Ռաչիկ Տէր Մարկոսեան 2. Թովմաս Ռաչատուրեան 2. Մուշեղ մ. Մարգարեան 5. Թովմաս Ռա- չիկեան 2. Ոմն 50 անդ. Ղազար Զա- քարեան 5. Պետրոս Պիլիսոսեան 2. Մարգար Մանուկեան 1. Մարտիրոս Եղոսեան 3. Յարութիւն Տօնիկեան 1. Միսիթար Յարութիւնեան 2. Յակոբ Աւետիսեան 2. Կիրակոս Յովհաննէս- եան 1. Առաքել Դիւրովթէ 2. Մկրտիչ Մուրատեան 3. Թադէոս Կոստանեան 2. Մեղրոն Զաքարեան 1. Նշան Մաք- սուտեան 2. Պողոս Աւետիսեան 1. Յարութիւն Գալուստեան 2. Բարսեղ Պաղտատուրեան 7. Գասպար Զաքար- եան 2. Յակոբ Պուրչիսեան 2. Սա- նասար Զաքարեան 1. Յակոբ Կիրա- կոսեան 1. Պետրոս Յարութիւնեան 5. Ռաչիկ Յովհաննէս Տէր Մանուկեան 2. Յարութիւն Գրիգորեան 1. Մովսէս Համբարձում 2. Վրդանէս Յակոբ- եան 2:

Գումար 120.50

(Շարունակելի)

մաց կելլայ. հոն Սուլթաններուն մէջ 240 հոգի ամենէն յաւելուցն կտրիճ- ներէն ընտրելով: Մուսափա վէզիրին վրանին վրայ կը դիմէ. «Եթէ զիս Կորսնցսէք, ըսաւ, զէպ ի Մուսափա- յայի վրանը գացէք, հոն զիս կը գտնաք. Աստուած տեսնայ եւ առաջ- նորդէ մեզ»: Եւ յիբաւի կը հասնին Տաճկաց մէջ այն բազմութիւն զիա- կանց վրայ զիշայն նաւ: Պոցցաբիս, Սուլթան Մահմուտ կը պատրաստուէր նոր գունդեր կազմելու, սակայն ոչ փաշաները եւ ոչ Երիզէրիք կուզէին Յունաստան երթալ, այնքան մեծ էր սարսափը: Եւրոպիոյ Պետութիւնք ապշած կը դիտէին, եւ այն ատեն միայն ոմանք Իսրայէլեան Դիւրան փոխ- վեցուցին օգնութեան նոր ճամբայ մը զեգիպտոս:

2. Մ. ՆՈՒՐԻՅԱՆ

(Շարունակելի)

ՀԱՎԱՏԻՍՍԹԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

ԹԻԻՐԻՔԻԱ

Բուս Բաթրիգի Ամեն, Տ. Եօա-
կիմ սրբազան վե Պապը Անի պեյ-
նինտե միւնազատ ճարի օլտըղընը
էվվէճէ եազմըն տրգ :

Սթանպօլտան Տէյլի Գրոնիքլ
նամ ինկիլիզ կազէթասը մուս-
պիրինին պէյանը իւզոէ, Բաթրիք
նիհայէթ իսթիֆա իթմէյէ մէճ-
պուր օլաճագ տըր, զիրա 1884տէ
Եօակիմ սրբազանն Բաթրիք
պուլընտըղը էսնատէ Գիւլիւկ Սա-
յիտ բաշա լէճըրար Սատըրազամ
օլուպ, պէյինլէրինտէ զրոտիյէթ
հուսուլա կէլտիկինտէն, Բաթրիք
ինթիխապտան պէրու 7 ալ կէշմիշ
օլտըղը հալտէ, տահա Բաթրիքին
մէմուրիյէթին թաստիգ իտէն
ֆէրման չըգժամըն տըր, զիրա
Ստիա բաշա Բաթրիք իթմիա
զաթընտան պազըլարընը թանը-
մագ իսթմէյօր :

— Սամօս Բրէնսի Միխալաքի
էֆէնտի էհալինին իշթիքեասը վե
Բուս էլլիսինին թալէպի իլէ Սթան-
պօլա չաղըրըլուպ, անըն եէրինէ
Մալրօեանի պէյին թալին օլընա-
ճաղը ըէվայէթ օլընըյօր :

— Կէշէն հաֆթա Սուլթանըն
աֆլը իլէ Սթանպօլա ափտէթ
իթմիշ օլտըղընը եազտըղըմըզ
Պէտրիան պէյ զատէ Օսման բաշա
Սթանպօլա կիթտիկինտէ տէրտէսթ
իլէ հապս օլընըզ վէ անըն մուհա-
քէմէսինէ պաշլանմըն օլտըղընը
Սրաւնտարտա պիլտիլիմիշ տիր :

— Ժէօն Թիւրքլէրին Բարիստէ
լէճէմմիւ իթտիկի Գօնկրէտէն
ինթիխապ օլընան Տաիմի Գօմի-
լէ գօնկրէնին գարալարընը էվ-
րօքա տէվլէթլէրինէ պիլտիլիքէ
տիր :

— Յուստ բաշանըն նակէհան
սիւրիւլմէսի Սթանպօլ սիլքի աս-
քէրիյէսինտէ ֆէվգէլատէ հէյէճան
հասըլ իթմիշ տիր : Պիր չօգ պէօ-
յիւք զապիլթլէրին խանէլէր թա-
հարըլ օլընտը . քէզա Յուստ բա-
շանըն գօնաղը թահարըլ իթ-
տիքտէն մատա, անըն մախ-
տուլարընը էլէ կէշիլմէք իլին
Պապը Չապլիլէն չօգ չալընըն տըր :
Բաշա մուշարիլէյին . Իքի մախ-
տուլմը Գատըքէյստէքի Յիւսսըզ
ֆրէլլէրին մէքլէպինտէ բանսիօ-
նէր պուլընմաղլէ, բօլիսլէր անլէ-
րի մէքլէպտէն ալմագ լէճըլի պէ-
սինտէ պուլընտըլար իսէտէ, մէք-
լէպին տիրէթթօրը գարըն սու-
րուպ, վուզուի հալի Ս. Գօնս.
թանըն միւտալէլէսինէ իհալէ
իթմէք լէհտիտին կէօսթէրտի :

Բաշանըն սէրպէսթ պըրագըլ
մասը իլին, բուս էլլիսի իքի տէֆա
Եըլտըզա միւրաճաթ իթմիշ օլ-
մասը իւզէրինէ, Սուլթան ճէվա-
պէն, «չիմտիլիք Յուստ բաշա
Շամտա սուրէթի սէրպէստանէտէ

սաքին օլաճագ վէ մաշընը լէք-
րար գապուլ իտէճէք տէմիշ տիր :
Պու պապտէ Շամ վալիսինէ տախի
լաղըմ օլան թալիմաթ վէրիլտի-
կինէ վէ նիհայէթ բաշանըն էօմ-
րիւ լէհէլէքտէ պուլընմաղընա
Ս. Չիւնլիլիք լէմին օլընմըն
տըր : Սուլթան, բաշայա ճիւրմ օ-
լարագ, իւզմէթքեարարընը խա-
ֆիլլէրլէ գապկայա լէշվիք իթ-
միշ օլմասընը սէօյլէմիշ տիր .
հալպուքի ասլլ սէպէպ, խաֆի-
լէլէրին բարօրթարը իւզըն, կէօեա
անըն լէօն Թիւրքլէր իլէ միւնա-
սէպաթը օլմասը տըր . վէ պիր տէ
ախիլէն Տամատ Մահմուտ բաշա
նըն գօնաղընտա իսքիան իթմէսի
չիւրհէի ալթըրմըն տըր :

— Սթանպօլտան ալընան մա-
լիմաթա պինտէն, Միա Սթան
վէ ըէֆիգէսի Մատա Յիլքա
Սէլանիկ-Միթրօֆիցա չըմէնտը-
ֆէր իսթթընտան 3 սաթթ ի-
րագ, Սթրուհիցա ճիւզարընտա
սէրպէսթ պըրագըլմընտը :

ՏԱԼԻԼԻԹԷ

Վառնա պէլէտիյէսի իշպու
1902 սէնէսի պիւտճէսինտէ թա-
թար մէքլէպի իլին 1000 ֆր-
իանէ թախտի իթմիշտիր :

Պիլիմ մէքլէպլէր իլին տախի
եա հիւքիւմէթի մէարիֆ սանտը-
ղընտան վէ եախտ չէհիմիլ պէ-
լէտիյէսինտէն մըգտարը քեաֆի
պիր իանէ օլընապիլէճէկի միւմ.
քիմ վէ իլթիլիքա իքէն, պու կիւ-
նէ գատար միլլէթ թարաֆընտա
պու եօլտա պիր մուրաճաթ օ-
լընմաղընը ճաի լէէսսիլի տիր :

Էվլէթի հաֆթա Ս. Բրէնսին
եկիլեցիմիլէ լէշիլի միւնաթի-
պէլլէ, քէնտիլիկինտէն պու եօլ-
տա պիր իանէ վատ իթմիշ օլտը-
ղընը եազմըն տըր : Օ' հալտէ
հիւքիւմէթի հաղըրէյէ միլլէթ
թարաֆընտան պիր միւրաճաթ
օլընմաղընտա, պօշ էլլէ կէրի
տէնմէյէճէկիլ :

— Եարըն 17 փետրվար, իճրա
օլընաճագ ինթիխապտա Յան-
քօֆիլթ վէ Սթանպօլիսթլէր
միլթթէթիգ պուլընտըղընա
գարըն, վարնանըն Սթօյլիլիլիլթ
վէ Գարալէլիլթ բարթիլանլարը
տախի պէյնլէրինտէ իթթիֆագ
իթմիշ օլուպ, Սթօյլիլիլիլթլէր-
տէն Ս. վէնէտիկ Բօքօֆ վէ Գարա-
վէլիլթլէրտէն Ս. խրիսթօ Միւրքի
զանտիտա կէօսթէրմիշտիր տիր :
Պու պապտէ վարնատաքի Գարա-
վէլիլթ գօմիլթէսի էհալիյէ խի-
թապ պիր պէյաննամէ նէշը ի-
տուպ, լիլթիլին մօնօրը պիր
էճնէպի գուլմաճնայա վէրիլմէք
խուսուլընտա, Յանքօֆիլթլէրին
բօլիլթիգասը Պուլկարիանըն սէր.
պէստիյէթինէ մազարաթլը կէօս-
թէրիյօր :

Յազաթ լիլթիլին մօնօրը լէ-
մինաթ կէօսթէրմէքիլին իս-
թիլիլթ միւմին օլմայաճագ, վէ
բարաղը Պուլկարիանըն սըղըն :

Թըրքնա չարէ պուլընմաղաճագ
զանն օլընըյօր :

— Շէհրիմիլին Բատայիլիլթ
բարթիլանլար տախի Ս. Գօստա
Բանքօֆը գանտիտա կէօսթէր-
միշտիր տիր :

Մ. ԱՄԵՐԻԿԱ

Բրուսինըն Բրէնսի Հանրիհ
Ուաշինկթընա հէլիլիլթ օլուպ,
օրատա խարիճիլէ վէ պահրիլէ
նաղըրլարընտան գապուլ օլընա-
րագ, ճիւմհուրիլթ ըէլիսինին
սէրայընա կիտէր իքէն, պիլթիլին
եօլ իւզէրինտէ տիլիլթ օլանտա.
քէրլէրտէն սէլալանտը, Սէրայտա
րէյիս Ս. Բուլվէլթ Բրէնսի գա-
պուլ իթտիքտէն սօնրա, իտէի
վիլիլթ իթմիշ տիր : Ելէ աղշամ
քէշիտէ օլընան զիլաֆիլթտէ՝ ըէ-
յիս իմքէրաթօր վիլլէլլէ վէ Ալ-
ման միլլէթիլին էօմիլլէ պատէ-
նուշ իտէրէք, իքի տէվլէթ պէյ-
նինտէ մուհապաթիլի տօթանէնին
արթմասընա արգու պէյան իթմիշ,
վէ պուլնա ճէվապէն՝ Բրէնս Հան-
րիհ տախի՝ իքի միլլէթ պէյնին.
տէ տօթլլըք տէվաթի օլաճաղընա
իւմիլտ արգ իթմիշ տիր :

ԲՈՒՍԻԱ

Բուսինըն Լէհիստան գըլթա-
սընտա պիր գօլէթտէն 27 լէհ չա-
կիրտէր գօվուլմուշ օլմասընտան
տօլալը, տիլէր 350 լէհ չօճուգ.
լար մէքլէպտէ մէվհէպ տէրսլէ-
րինէ մախտուս Բուսնա քիթապլա-
րընը եազմընտը տըր : Լէհիլէրին
պու նիւմայիլթ Բրուսիտան պաշ-
լամըն օլուպ, Բուսիտա տախի
եապըլմագտա տըր :

ՖՐԱՆՍԱ

Պօէր չօճուգլարա իանէ օլմագ
իւզլէ Բիլթի Մարսիլյ. կազէթա-
նըն աշտըլը իանէտէն 30,045
ֆրանք լօթլանմըն օլուպ, պու
մէպլաղ Բարիստէ ալը մագսէտ
իլին լէշլիլ օլընան գատընլար
գօմիլիլթնա կէօտէրիլթ տիր :

ՍՊԱՆԻԱ

Կէշէն հաֆթա Թրիէստէտէ իշ-
ճըլէրին լմաթիլի մէշղուլիլթ իթ-
մէսի սէպէպլէ, հուսուլա կէլէն
իսթիլալ լէշլիլ օլընմագտան էվ-
վէլ, Սպանիտա տախի Պարսէ-
լօն չէհիլտէ 80,000 իշճիլէր վէ
ալլըգըլար իլլէրինին լմաթիլ ի-
տուպ, սօգաղարտա իսթիլալ չը-
գարմըլար տըր . պուլատա իլլէի
գատընլար վէ գըլլար տախի պան-
տէրալար էլլէրինտէ սօգաղ սօգաղ
կէլիլ, ալըք տիլքանլարը վէ
կազէթա մաթպալարընը ճէպ էն
գաթաթմագտա օլտըղլարը կիլի,
էքէլլէր տախի իլլէմէքտէ օլան
իլլէրինին իւզէրինէ հիւճիլլէ
արպէտա գալտըրմալարընտա, սա-
քէր միւտալիլթ իթմիշ վէ լմա-
րաֆէյնտէն լէլէթիլաթ վուգու-
պուլըն տըր : Պարսէլօն սանճա.

ղընըն քէօլլէրինտէ տախի իսթի-
լալ եաեըլմըն օլուպ, իտարէյի
ասքէրիլէ իլան օլընմըն տըր :

Իլլէրինին պու վէլլէլլէսի անտը-
չիսթլէրին լէշլիլիլ իլէ օլտըղը
զանն օլընըյօր :

ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ

ՎԱՆՆԱ, 16 Փետրուար

ՋԱԽԻՐԷ

ՊՈՒԼՏԱՅ	
Վալօն իլպ. 49-53 հքթ. 7. —/ 7.80	
Սրապա իլպ. 48-58 հքթ. 8. —/ 10.60	
ԱՐԱՅ	
Վալօն 100 քիլօ 9.50/9.60	
Սրապա 35-45 իլպ. հքթ. 5.80/6.60	
ԵՈՒԼԱՅ	
Վալօն 100 քիլօ 12.40/ —	
ՖԱՍՈՒԼԻՍ 100 քիլօ 15. —/ 22. —	
ՋԱՎՏԱՐ	
Միս իսթի 7. —/ 7.40	
Սրապա իլպ. 54-58 հքթ. 8. —/ 8.60	
Վալօն իլպ. 100 քիլօ 9.80/10.20	
ՏԱՐԸ	
հիւնտէ 80-100 արապա կէլմէք- տէ տիր. վալօն 10-15 :	
Վալօն մուսալէլլէսի ալթուր ֆը- րանքլէ, արապա կիւմիլլէ, նարօ- լէօն 22/60 հիսապը իլէ :	

ԲԱՄՈՒԻ

Վարնա մաղադասընտա իլլիք սա- թըլարը :	
Ինկիլիլ Էրլիլի Ն. 8-14 9.50	
» » Ն. 18-24 12. —	
Եէրլի իլլիլ Ն. 8-14 9. —	
Աթըլմըն բամուք հօդա 2. —	

ՍԱՐԱՅԻՅԷ

Նարուլէն 22 ֆրանք 90 սանթ,
Օսմ. լիւրտը 22.60 ալթուր ֆրանք

ՊԱՆԴԱԼԻՅԷ

Վարնա բիսպուսընտա պաղգալիլէ մալլէրին պու կիւնքի ֆիլթըլ, ալ- թուր ֆրանք իլէ :	
ԳԱՀՎԷ 1.50/1.70	
Շէֆէր Նէմցէ 51	
» (Կէսմէ) սանտըգ 27.60	
Բիրիլ ճարոն չուլալը 35-38	
« Ֆիլիպէ » 33.50	
« Ինկիլիլ » 25. —	
« Բիզոն » 45. —	
ԿԱՉ Սանտըգ 6.70	
Չէթիլ ՆԱՂԸ քիլօ —.90/ —.94	
ԳՈՒՐՈՒ ԻԻՋԻԻՍ —.30	

Յ. Կ. ՃԱՆԿԻԼԵԱՆ

Յանճանկատար

Պատիւ ունիմ պատ. ազ-
գայնոց յայտարարելու թէ՛ Վառնայի,
Շուվայի եւ Ռուսլուքի մէջ յանճա-
կատարութեան երթեւեկութեան սկսած
եմ, անպայման վստահութիւն, ապ-
րանքներու գէնըր խիստ զիւրաճա-
շելի եւ յանճարարութիւնները պիտի
կատարուին արագ եւ շատ ճշգրտութեամբ :
Հասցէ՝

Յ. Կ. ՃԱՆԿԻԼԵԱՆ

Վառնա

Իսկ Ռուսլուք մեր կեդրոնատեղին է
Գալֆանան եղբարց խանութը :

ԿՕՇԿԱԿԱՐ

Ճաշակաւոր եւ տոկուն
կօշիկ հագնելու համար
գիմնը Ստեփան խօրասան-
ճանի խանութը, փողոց
Մուսալա, Գինըր խիստ
չափաւոր են :

Одговорникъ Н. Драгулевъ
Печ на Хр. Н. Войниковъ—Варна